

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
CZĘŚĆ I.	
PROBLEM ZWIĄZKU MORALNOŚCI Z PRZYPADKIEM W UJĘCIU HISTORYCZNYM	21
ROZDZIAŁ 1.	
TRAF, PRZYPADEK, LOS I PRZEZNACZENIE W WYBRANYCH JĘZYKACH	23
ROZDZIAŁ 2.	
PRZYPADEK W UJĘCIU WYBRANYCH FILOZOFÓW	29
2.1. Przypadek a moralność według Platona	30
2.2. Przypadek a moralność według Arystotelesa	34
2.3. Przypadek, los u wybranych stoików	39
2.4. Przypadek a moralność w myśli Tomasza z Akwinu	51
2.5. Kant i problem przypadku w etyce	59
2.6. Joel Feinberg o problemie trafu moralnego	70
CZĘŚĆ II.	
ANALIZA PROBLEMU TRAFU MORALNEGO	73
ROZDZIAŁ 1.	
PROBLEMATYZACJA WPLYWU PRZYPADKU NA MORALNOŚĆ	75
1.1. Poglądy Bernarda Williamsa na temat trafu moralnego	75
1.2. Thomas Nagel o trafie moralnym	85
ROZDZIAŁ 2.	
OKREŚLENIA I ROZUMIENIE TRAFU MORALNEGO	93
ROZDZIAŁ 3.	
RODZAJE TRAFU	103
3.1. Traf konstytutywny	104
3.2. Traf okoliczności	107

3.3.	Traf kauzalny i skutków/rezultatu	109
3.4.	Relacje między trafami	113
ROZDZIAŁ 4.		
	INTERPRETACJE POGLĄDÓW BERNARDA WILLIAMSZA	119
ROZDZIAŁ 5.		
	INTERPRETACJE POGLĄDÓW THOMASA NAGELA	127
ROZDZIAŁ 6.		
	PARADOKSALNOŚĆ TRAFU MORALNEGO	131
ROZDZIAŁ 7.		
	KONSEKWENCJE UZNANIA ROLI TRAFU MORALNEGO	133
7.1.	Konsekwencje dla etyki i moralności	133
7.2.	Konsekwencje w filozofii prawa	135
7.3.	Traf a problemy społeczne. Egalitaryzm a traf moralny	139
7.4.	Traf a filozofia polityki	142
7.5.	Problem trafu religijnego	145
ROZDZIAŁ 8.		
	STANOWISKA W SPORZE O ISTNIENIE TRAFU MORALNEGO	151
8.1.	Podziały stanowisk w sporze o traf moralny.....	151
8.2.	Odpowiedzi uznające wpływ przypadku na moralność	155
8.2.1.	Argumentacja Browna, Moore'a, Adamsa, Otsuki i Walker	155
8.2.2.	Kognitywistyczna i psychologiczna argumentacja za wpływem trafu moralnego.....	163
8.3.	Przykłady argumentacji przeciw trafowi moralnemu	170
8.3.1.	Argumentacja z ograniczenia oddziaływania przypadku	170
8.3.2.	Bernarda Williama argumenty przeciw trafowi z <i>Postscript</i>	172
8.3.3.	Argumentacja z rozszerzenia zasady kontroli	172
8.3.4.	Argumentacja z oparcia ocen moralnych na cechach charakteru i intencjach	173
8.3.4.1.	Argumentacja Nicholasa Reschera	173
8.3.4.2.	Argumentacja Norvina Richardsa	177
8.3.4.3.	Argumentacja Judith Andre	181
8.3.5.	Argument epistemiczny Andre Latusa	184
8.3.6.	Argumentacja Michaela Zimmermana z braku paradoksu	187
8.3.7.	Argument z analizy pojęcia „żalu sprawcy”	195
8.3.8.	Argumentacja z niezależności trafu moralnego od trafu prawnego	198
8.3.9.	Argumentacja z wolnej woli i ograniczenia determinizmu	199
8.3.10.	Argumentacja z ograniczenia konsekwencji wpływu trafu moralnego	200
8.4.	Podsumowanie prezentowanych prób rozwiązania problemu trafu moralnego	204

CZEŚĆ III.	
ODPOWIEDŹ NA PROBLEM TRAFU MORALNEGO	207
ROZDZIAŁ 1.	
ZAGADNIENIA WSTĘPNE	209
1.1. Traf moralny a określenia przypadku	209
1.2. Przedmiot oceny moralnej, odpowiedzialność moralna i zasada kontroli	225
1.3. Zagadnienie intencji i intuicji moralnych w problemie trafu moralnego	245
1.4. Problem determinizmu i wolności woli	254
ROZDZIAŁ 2.	
WYPACOWANIE PROPOZYCJI ODPOWIEDZI NA PROBLEM TRAFU MORALNEGO	279
2.1. Zagadnienie oparcia argumentacji za trafem moralnym na intuicjach potocznych	280
2.2. Odpowiedź na problem determinizmu	284
2.3. Odpowiedź na problem wolności woli	288
2.4. Odpowiedź na problem trafu konstytutywnego	295
2.4.1. Logiczne zastrzeżenia wobec trafu konstytutywnego	295
2.4.2. Problem trafu epistemicznego w związku z trafem konstytutywnym	299
2.4.3. Wykazanie ograniczonej kontroli nad charakterem i intencjami (dyspozycjami)	300
2.5. Zagadnienie odpowiedzialności moralnej w problemie trafu moralnego	304
2.6. Problem dylematu odpowiedzialności	306
2.7. Problem normalnego biegu rzeczy i granicy przewidywania oddziaływania przypadku	307
2.8. Problem zakresu przewidywania oddziaływania przypadku	308
2.9. Problem zakresu odpowiedzialności za skutki działań	309
2.10. Traf moralny w świetle działań otwierających	311
2.10.1. Nieściskość w wyrażeniu problemu trafu moralnego	311
2.10.2. Pojęcie działań otwierających	313
2.10.3. Zagadnienie skutku i intencji w kontekście działań otwierających	317
2.10.4. Zagadnienie odpowiedzialności moralnej sprawcy działań otwierających jako kluczowe dla rozwiązania problemu trafu moralnego	321
2.10.5. Traf konstytutywny a odpowiedzialność moralna, wina i zasługa	325
2.10.6. Zagadnienie wartości moralnej sprawcy działań otwierających	326
2.11. Zagadnienie okazji do bycia moralnym lub niemoralnym	327
ROZDZIAŁ 3.	
WNIOSKI KOŃCOWE	329
ZAKOŃCZENIE	335
ABSTRACT	339
BIBLIOGRAFIA	341

CONTENTS

INTRODUCTION	13
PART I.	
THE PROBLEM OF CONNECTION BETWEEN MORALITY AND CHANCE FROM A HISTORICAL PERSPECTIVE	21
CHAPTER 1.	
LUCK, CHANCE AND FATE IN SELECTED LANGUAGES	23
CHAPTER 2.	
CHANCE ACCORDING TO SELECTED PHILOSOPHERS.....	29
2.1. Chance and morality according to Plato	30
2.2. Chance and morality according to Aristotle	34
2.3. Chance and fate according to selected Stoics	39
2.4. Chance and morality in the thought of Thomas Aquinas	51
2.5. Kant and the problem of chance in ethics	59
2.6. Feinberg on the problem of moral luck	70
PART II.	
AN ANALYSIS OF THE PROBLEM OF MORAL LUCK	73
CHAPTER 1.	
PROBLEMATIZATION OF THE IMPACT OF CHANCE ON MORALITY.....	75
1.1. The views of Bernard Williams on moral luck	75
1.2. Thomas Nagel on moral luck	85
CHAPTER 2.	
DEFINITIONS AND UNDERSTANDING OF MORAL LUCK	93
CHAPTER 3.	
KINDS OF LUCK	103
3.1. Constitutive luck	104
3.2. Circumstantial luck	107

CONTENTS

3.3. Causal and resultant luck	109
3.4. Relations between lucks	113
CHAPTER 4. INTERPRETATIONS OF BERNARD WILLIAMS' VIEWS	119
CHAPTER 5. INTERPRETATIONS OF THOMAS NAGEL'S VIEWS	127
CHAPTER 6. THE PARADOXICALITY OF MORAL LUCK	131
CHAPTER 7. THE CONSEQUENCES OF ACCEPTING THE ROLE OF MORAL LUCK.....	133
7.1. The consequences for ethics and morality	133
7.2. The consequences in the philosophy of law	135
7.3. Luck and social problems. Egalitarianism and moral luck	139
7.4. Luck and the philosophy of politics	142
7.5. The problem of religious luck	145
CHAPTER 8. POSITIONS IN THE CONTROVERSY OVER THE EXISTENCE OF MORAL LUCK	151
8.1. Divisions of positions in the controversy over moral luck	151
8.2. Answers accepting the impact of chance on morality	155
8.2.1. The arguments of Brown, Moore, Adams, Otsuka and Wlaker	155
8.2.2. Cognitive and psychological arguments for the impact of moral luck	163
8.3. Examples of arguments against moral luck	170
8.3.1. Argument from the limitations of impact of chance	170
8.3.2. The arguments of Bernard Williams against luck from <i>Postscript</i>	172
8.3.3. Arguments from extending the Control Principle	172
8.3.4. Arguments from basing moral assessments on character traits and intentions	173
8.3.4.1. Nicholas Rescher's argument	173
8.3.4.2. Norvin Richards' argument	177
8.3.4.3. Judith Andre's argument	181
8.3.5. The epistemic argument of Andre Latus	184
8.3.6. Michael Zimmerman's argument of from the absence of paradox	187
8.3.7. Argument from the analysis of the conception of „agent's regret"	195
8.3.8. Argument from the independence of moral luck from legal luck	198
8.3.9. Argument from free will and the limitations of determinism	199
8.3.10. Arguments from the limitations of the consequences of moral luck	200
8.4. A summary of the presented attempts to solve the problem of moral luck	204

PART III.	
ANSWERS TO THE PROBLEM OF MORAL LUCK	207
CHAPTER 1.	
INTRODUCTORY ISSUES	209
1.1. Moral luck and the definitions of chance	209
1.2. The object of moral assessment, moral responsibility and the Principle of Control .	225
1.3. The issue of intentions and moral intuitions in the problem of moral luck	245
1.4. The problem of determinism and free will	254
CHAPTER 2.	
DEVELOPING PROPOSITIONS OF ANSWERS TO THE PROBLEM OF MORAL LUCK	279
2.1. The issue of basing arguments for moral luck on common intuitions	280
2.2. An answer to the problem of determinism	284
2.3. An answer to the problem of the freedom of will	288
2.4. An answer to the problem of constitutive luck	295
2.4.1. Logical objections to constitutive luck	295
2.4.2. The problem of epistemic luck in connection with constitutive luck	299
2.4.3. Demonstration of limited control on character and intentions (dispositions)	300
2.5. The issue of moral responsibility in the problem of moral luck	304
2.6. The problem of the responsibility dilemma	306
2.7. The problem of a normal course of things and the limit to predicting the impact of chance	307
2.8. The problem of the scope of prediction of the impact of chance	308
2.9. The problem of the scope of responsibility for the effects of one's actions	309
2.10. Moral luck in the light of opening doings	311
2.10.1. Ambiguities in formulating the problem of moral luck	311
2.10.2. The conception of opening doings	313
2.10.3. The issue of effect an intention in the context of opening doings	317
2.10.4. The issue of moral responsibility of the agent of opening doings as crucial for solving the problem of moral luck	321
2.10.5. Constitutive luck and moral responsibility, guilt and merit	325
2.10.6. The issue of the moral worth of the agent of opening doings	326
2.11. The issue of the opportunity to be moral or immoral	327
CHAPTER 3.	
FINAL CONCLUSIONS	329
THE END	335
ABSTRACT	339
BIBLIOGRAPHY	341